Aan de leden van de raad

Datum	: 20 juli 2026
Zaaknummer	: 5187190
Contactpersoon	: Kim van Rooy
Telefoonnummer	: 06 25776517

Onderwerp: Aanhoudende daling vaccinatiegraad Arnhem

Geachte voorzitter en leden,

Raadslid Groot van de fractie Arnhem Centraal heeft ons per brief, ingekomen 2 juli 2026, schriftelijke vragen gesteld op grond van artikel 44 van het Reglement van Orde voor de Politieke Avond van de gemeente Arnhem over de 'aanhoudende daling vaccinatiegraad Arnhem. Dit naar aanleiding van het vaccinatierapport Rijksvaccinatieprogramma dat het RIVM onlangs heeft uitgebracht en het artikel uit de Gelderlander.

Ter beantwoording van deze vragen delen wij u het volgende mee.

1. *Hoe beoordeelt het college de nieuwste cijfers over de vaccinatiegraad in Arnhem?*

   Wij vinden de dalende vaccinatiegraad zorgelijk. Een voldoende hoge vaccinatiegraad is van groot belang om individuele kinderen en kwetsbare inwoners te beschermen en om groepsimmuniteit te behouden. De onlangs gepubliceerde cijfers van het RIVM geven aanleiding de ontwikkelingen per gemeente en wijk nader te analyseren. Samen met GGD Gelderland-Midden werken wij daarom aan een nadere duiding van de Arnhemse cijfers. Deze analyse, inclusief de ontwikkelingen per wijk en doelgroep, wordt na de zomer met uw raad gedeeld.

2. *In de beantwoording van de artikel 44 vragen uit 2023 gaf het college aan verschillende maatregelen te treffen om de vaccinatiegraad te verhogen. Kan het college aangeven welke maatregelen sinds 2023 daadwerkelijk zijn uitgevoerd en hoeveel inwoners hiermee zijn bereikt?*

   Regionaal:
   Binnen het reguliere aanbod van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) een vast onderdeel van ieder consult voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Daarnaast wordt momenteel met alle gemeenten gesproken over een uitbreiding van het consult met tien minuten op de leeftijd van vier weken. Deze extra tijd stelt de jeugdarts in staat om uitgebreider met ouders in gesprek te gaan over vaccineren en eventuele vragen of twijfels te bespreken.

   Voor kinderen van 4 tot 18 jaar worden er groepsvaccinatiesessies georganiseerd. Er is in 2025 gekeken naar wat de GGD hierin kan veranderen om beter aan te sluiten op de doelgroep en

vaccineren minder ‘spannend’ te maken. Bijvoorbeeld door afschermende banners op de groepssessies neer te zetten (prikken buiten het oog van anderen).

Naast de reguliere groepsvaccinatiemomenten, worden er ook vaccinatiespreekuren georganiseerd. Deze spreekuren zijn met name bedoeld voor nieuwkomers, kinderen met een medische indicatie en ouders of jongeren die grote twijfels of zorgen hebben over vaccineren.

Sinds 2026 wordt de DKT-vaccinatie voor kinderen van 5 en 6 jaar op een andere manier aangeboden. Voorheen werden er grootschalige prikmomenten georganiseerd waarin kinderen in één grote ruimte tegelijkertijd geprikt werden. Sinds dit jaar worden er kleinschalige vaccinatiemomenten georganiseerd op het consultatiebureau, waarbij kinderen individueel worden gevaccineerd. Deze werkwijze sluit beter aan bij de leeftijd en de behoeften van het kind.

Extra dienstverlening Lokaal ingekocht door Arnhem – Vaccinatieconsult:
Het vaccinatieconsult is een aanvullend gesprek met de jeugdarts, dat aansluit op het reguliere 4-wekenconsult op het consultatiebureau (CB). Tijdens dit consult krijgen ouders uitgebreide, betrouwbare informatie over het Rijksvaccinatieprogramma. Er is ruimte om vragen te stellen, eventuele zorgen of twijfels te bespreken en samen een weloverwogen keuze te maken over vaccineren. Het consult is bedoeld als aanvulling op de reguliere voorlichting en biedt extra tijd voor persoonlijke begeleiding.

In 2021 is er door de JGZ op het CB-Eusebius & CB-Graslaan een pilot gedraaid van het vaccinatieconsult. Hierbij werden alle ouders van eerstgeboren kinderen uitgenodigd voor een informatief vaccinatieconsult aansluitend aan het 4-wekenconsult op het Consultatiebureau (CB). Deze pilot is destijds verlengd op de CB-Graslaan en CB-Presikhaven. Sinds 2024 is het uitgebreid naar de wijken Vredenburg Kronenburg en Rijkerswoerd, Malburgen, Centrum - Statenkwartier-Arnhemse broek.

In 2024 nam 16,5% van de Arnhemse pasgeborenen deel aan het vaccinatieconsult, dat direct aansluitend aan het 4-wekenconsult werd aangeboden. Het ging daarbij om eerstgeborenen in een gezin. Het percentage verschilt per jaar en per locatie door de verschillende looptijden van de interventie. Op CB-locaties waar het vaccinatieconsult gedurende een heel kalenderjaar is aangeboden ligt dit percentage tussen de 35,2% - 44,8% van de pasgeborenen. Voorlopige cijfers over 2025 laten zien dat het bereik verder toeneemt: inmiddels ontvangt tussen de 30,7% en 58,8% van de zuigelingen die het 4-wekenconsult bezoeken, ook een vaccinatieconsult. Van de ouders die in 2024 een uitnodiging ontvingen, maakte 88,4% daadwerkelijk gebruik van het vaccinatieconsult.

De informatie over 2025 wordt op dit moment opgesteld en die ontvangt u in september 2026.

Doelgroep gerichte aanpak Arnhem
In 2024 is Arnhem, als enige gemeente in de regio Gelderland-Midden, gestart met de eerste aanzet voor een doelgroepgerichte aanpak binnen gemeente Arnhem. Binnen deze aanpak wordt

gekeken naar risicogroepen en hoe hier beter op aangesloten kan worden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van sleutelpersonen om deze groepen beter te kunnen bereiken.

De ervaringen uit de gemeente Arnhem worden op dit moment meegenomen in de regionale aanpak voor het verhogen van de vaccinatiegraad.

3. *Welke meetbare resultaten hebben deze maatregelen opgeleverd? Kan het college dit zoveel mogelijk onderbouwen met cijfers?*

De effecten van afzonderlijke interventies zijn niet één-op-één te relateren aan veranderingen in de vaccinatiegraad, omdat deze wordt beïnvloed door meerdere factoren, zoals landelijke trends, verhuisbewegingen, sociaaleconomische omstandigheden en individuele vaccinatiekeuzes. Wel monitoren wij het bereik van de ingezette interventies, zoals het vaccinatieconsult. Daaruit blijkt dat het bereik van deze interventie jaarlijks toeneemt en dat een groot deel van de uitgenodigde ouders daadwerkelijk gebruikmaakt van het consult. De ontwikkeling van de vaccinatiegraad blijft echter achter bij de gewenste ontwikkeling, waardoor aanvullende analyse én actie noodzakelijk is.

4. *De vaccinatiegraad voor de DKTP-prik onder Arnhemse kleuters daalt inmiddels voor het vierde achtereenvolgende jaar. Welke verklaring heeft het college hiervoor?*

Hiervoor is geen eenduidige verklaring te geven. Landelijk wordt een daling van de vaccinatiegraad gezien. Mogelijke factoren zijn onder andere toenemende vaccinatie-twijfel, desinformatie, veranderend risicoperceptie, praktische belemmeringen en verschillen tussen wijken en doelgroepen.

Daarnaast is de DKTP-vaccinatie rond de 4 jaar als gevolg van een wijziging in het Rijksvaccinatieprogramma vervangen door de DKT-vaccinatie, die wordt aangeboden aan kinderen van 5 tot 6 jaar. Dergelijke wijzigingen in het vaccinatieschema kunnen tijdelijk invloed hebben op de geregistreerde vaccinatiegraad, omdat kinderen gedurende de overgangsperiode op een ander moment worden uitgenodigd en gevaccineerd. Hierdoor kan tijdelijk een lagere vaccinatiegraad worden geregistreerd, zonder dat dit direct betekent dat minder kinderen uiteindelijk worden gevaccineerd.

5. *Kan het college inzicht geven in de ontwikkeling van de vaccinatiegraad per wijk sinds 2023? Welke wijken laten de grootste daling zien en welke extra inzet wordt daar gepleegd?*

De wijkanalyses worden momenteel opgesteld. Deze zijn onderdeel van de gemeentelijke analyse die na de zomer beschikbaar komt. Op basis van eerdere gegevens is er in 2024 gestart met de aanzet voor een wijkgerichte aanpak Arnhem om daar waar dat het hardst nodig is extra aandacht te besteden aan het verhogen van de vaccinatiegraad.

6. *Heeft Arnhem concrete doelstellingen geformuleerd voor de gewenste vaccinatiegraad of voor een jaarlijkse stijging daarvan? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?*

   Arnhem hanteert geen afzonderlijke gemeentelijke norm voor de vaccinatiegraad. Wij sluiten aan bij de landelijke doelstelling om een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad te realiseren, passend bij de adviezen van het Rijkinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en de World Health Organization (WHO). Daarbij zetten wij in op een stijging van de vaccinatiegraad, met extra aandacht voor wijken en doelgroepen waar de vaccinatiegraad achterblijft.

7. *Is het college van mening dat de huidige aanpak voldoende effectief is, of ziet zij aanleiding om aanvullende maatregelen te treffen? Zo ja, aan welke maatregelen wordt gedacht?*

   Wij vinden de huidige inzet waardevol, maar constateren tegelijkertijd dat de dalende vaccinatiegraad aanleiding geeft om de aanpak kritisch te blijven evalueren. De resultaten van de wijkanalyse worden gebruikt om te bepalen waar aanvullende of intensievere inzet nodig is. Hierom is onder andere gestart met een wijkgerichte aanpak voor Arnhem en wordt hier regionaal ook over gesproken.

   In regionaal verband zet de gemeente Arnhem zich dan ook expliciet sterk in op het verhogen van de vaccinatiegraad en op concrete aanvullende maatregelen die hieraan bijdragen. Bij de verdeling van de verschillende portefeuilles in de Bestuurscommissie Gezondheid bij de GGD Gelderland-Midden stelt wethouder De Vries zich dan ook kandidaat voor de portefeuille ‘Vaccineren’. De verschillende portefeuilles worden in het najaar van 2026 op basis van stemmen verdeeld.

8. *Het Rijk stelt extra middelen en ondersteuning beschikbaar voor een wijkgerichte aanpak om de vaccinatiegraad te verhogen. Maakt Arnhem hiervan gebruik? Zo ja, op welke wijze worden deze middelen ingezet, in welke wijken gebeurt dit en hoe wordt de effectiviteit gemonitord?*

   Nee. Arnhem kwam niet in aanmerking voor deze specifieke VWS-regeling, omdat de gemeente niet behoorde tot de geselecteerde doelgroep. Los daarvan zet Arnhem, samen met GGD Gelderland-Midden, wel in op verschillende lokale en regionale maatregelen om de vaccinatiegraad te verhogen.

9. *Welke rol spelen huisartsen, consultatiebureaus, kinderopvangorganisaties, scholen en andere maatschappelijke partners momenteel in de Arnhemse aanpak?*

   De aanpak om de vaccinatiegraad te bevorderen is een gezamenlijke opgave van verschillende partners binnen het jeugd- en zorgdomein:
   - De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma. Binnen de consultatiebureaus worden ouders en jongeren geïnformeerd over vaccinaties, worden vaccinaties toegediend en is er ruimte voor gesprek en het beantwoorden van vragen of twijfels.

- Huisartsen spelen een belangrijke rol in het signaleren van vragen of zorgen over vaccineren en het doorverwijzen naar de JGZ. Daarnaast zijn zij voor sommige doelgroepen een vertrouwd aanspreekpunt voor medische informatie.
- Kinderopvangorganisaties en scholen vervullen vooral een signalerende en informerende rol. Zij kunnen bijdragen aan het verspreiden van betrouwbare informatie en het bespreekbaar maken van vaccinatie binnen hun contacten met ouders, binnen de kaders van hun wettelijke taken en verantwoordelijkheden.
- Maatschappelijke organisaties en lokale partners dragen bij aan het bereiken van specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld door het versterken van vertrouwen, het ondersteunen bij taal- of informatiebarrières en het verbeteren van de aansluiting bij wijken waar de vaccinatiegraad achterblijft.

Samen vormen deze partners een netwerk waarin wordt gewerkt aan toegankelijke informatie, laagdrempelige vaccinatiemogelijkheden en het vergroten van vertrouwen in vaccineren.

10. *Zijn er signalen dat desinformatie of afnemend vertrouwen in vaccinaties een rol speelt binnen Arnhem? Zo ja, hoe wordt hierop ingespeeld?*

    Er zijn signalen dat desinformatie en toenemende twijfel over vaccinaties ook in Arnhem een rol spelen. Dit beeld sluit aan bij landelijke ontwikkelingen. Daarom zet de GGD in op betrouwbare informatievoorziening, ruimte voor vragen tijdens consulten en persoonlijke gesprekken met ouders die twijfelen over vaccineren. Er wordt hierin in regionaal verband gesproken over wat de mogelijkheden zijn en een eenduidige regionale aanpak.

11. *Is het college bereid de raad periodiek te informeren over de ontwikkeling van de vaccinatiegraad in Arnhem en de effectiviteit van de ingezette maatregelen, zodat tijdig kan worden bijgestuurd wanneer de dalende trend zich voortzet?*

    Ja. Wij zijn bereid de raad periodiek te informeren over de ontwikkeling van de vaccinatiegraad, voor zover hiervoor actuele en betrouwbare cijfers beschikbaar zijn. De eerstvolgende rapportage ontvangt uw raad na de zomer, op basis van de dan beschikbare gegevens en analyses.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

P. Sennema A. Marcouch